

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

АГЕНЦИЈА ЗА ЗАШТИТУ
ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

REPUBLIC OF SERBIA
MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION

ENVIRONMENTAL
PROTECTION AGENCY

ИЗВЕШТАЈ О ЕКОНОМСКИМ ИНСТРУМЕНТИМА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

REPORT ON ECONOMIC INSTRUMENTS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION

2017

Издавач:	Министарство заштите животне средине Агенција за заштиту животне средине
За издавача:	Филип Радовић, директор Агенција за заштиту животне средине
Уредник:	Маја Крунић Лазић, дипл. инж. арх.
Аутори:	Маја Крунић Лазић, дипл. инж. арх. Софија Луковић, дипл. географ
Превод:	Нада Тарабић, преводилац, ИПА твининг пројекат "Подршка развоју стратешког оквира у области управљања отпадом"
Техничка обрада и дизајн корица:	Маја Крунић Лазић, дипл. инж. арх. Светлана Ђорђевић, дипл. инж. инф.

Ова публикација у целини или у деловима не сме се умножавати, прештампавати или дистрибуирати у било којој форми или било којим средством без дозволе издавача. Сва права за објављивање задржава издавач по одредбама Закона о ауторским правима.

ISSN 2560-4384 (Online)

Publisher: Ministry of Environmental Protection
Environmental Protection Agency

For the publisher: Filip Radović, director, Environmental Protection Agency

Editor: Maja Krunić-Lazić, B. Sc. in Arch.

Authors: Maja Krunić-Lazić, B. Sc. in Arch.
Sofija Luković, B. Sc. in Geogr.

Translation: Nada Tarabić, translator, IPA Twinning Project "Support to Waste Management Policy"

Technical and cover design: Maja Krunić-Lazić, B. Sc. in Arch.
Svetlana Đorđević, B.Sc. in Inf.

This publication, in whole or in part may not be reproduced, reprinted or distributed in any form or by any means without the publisher's permission.

All rights reserved by the publisher to publish under the provisions of the Copyright Law.

ISSN 2560-4384 (Online)

Република Србија
Министарство заштите животне средине
Агенција за заштиту животне средине

ИЗВЕШТАЈ О ЕКОНОМСКИМ ИНСТРУМЕНТИМА
ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ
2017.

▪ ИНДИКАТОРСКИ ПРИКАЗ ▪

БЕОГРАД, 2018. ГОДИНЕ

Republic of Serbia
Ministry of Environmental Protection
Environmental Protection Agency

REPORT ON ECONOMIC INSTRUMENTS
FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION
IN THE REPUBLIC OF SERBIA
2017

▪ INDICATORS REVIEW ▪

BELGRADE, 2018.

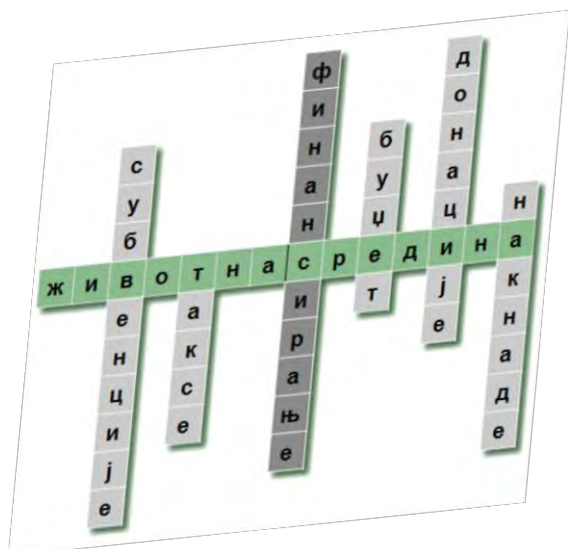
САДРЖАЈ

CONTENTS

Увод	7
Introduction.....	7
Индикатори	9
Indicators.....	9
Издаци из буџета.....	10
Expenditures from the budget	10
Приходи од накнада и такси	11
Revenues from fees and charges.....	11
Улагања привредних сектора у заштиту животне средине	15
Investments from economic sectors into environmental protection	15
Средства за субвенције и друге подстицајне мере.....	18
Funds for subsidies and other incentives.....	18
Међународне финансијске помоћи.....	20
International financial support	20
Инвестиције и текући издаци	23
Investments and current expenditures.....	23
Закључак.....	26
Conclusion	26

Увод

Ефикасан систем економских инструмената треба да обезбеди подстицање смањења загађења, а увођење адекватних финансијских механизма да мотивише улагања у животну средину. У том циљу морају се успоставити економски механизми који благовремено и јасно дају сигнале загађивачима и крајњим потрошачима робе и услуга да постоје економске користи од улагања у заштиту животне средине.

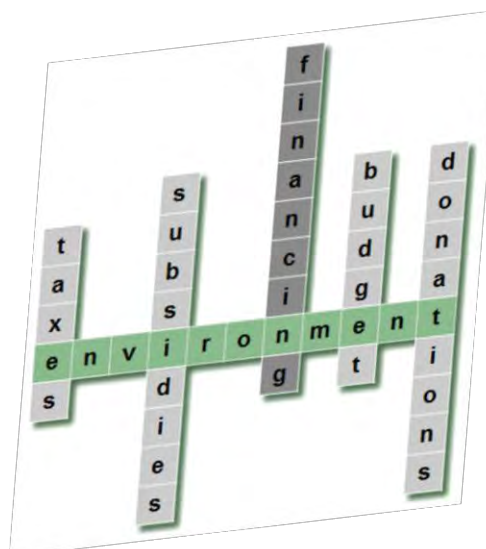
Са економског становишта економски инструменти треба да:

- утичу на најрационалније коришћење ресурса;
- буду интегрални део укупне стратегије развоја, посебно технолошког развоја;
- су законски дефинисани и тржишно засновани и да ефикасно показују предности заштите животне средине.

Поред тога, економски инструменти треба да обезбеде сигурне изворе финансирања заштите животне средине.

Главни извор финансирања животне средине је буџет Републике Србије, а расподела средстава зависи од билансних могућности буџета. Остали извори финансирања укључују општинске буџете, приходе од накнада и такси, финансијска средства привреде, а средства се још могу

Introduction

An efficient system of economic instruments should encourage reduction of pollution, while introducing adequate financial mechanisms to motivate environmental investments. In order to achieve that, economic mechanisms must be established to signal timely and clearly to polluters and end-users of goods and services that there are economic benefits from environmental investments.

From economic point of view, economic instruments should:

- affects the most rational use of resources;
- be integrated part of the overall development strategy, especially of technological development;
- be defined by law and market based, efficiently indicating advantages of environmental protection.

Economic instruments, moreover, should provide for sound sources of financing the environmental protection.

The main source of financing the environmental protection is the budget of the Republic of Serbia, and distribution of funds depends on the budget balance options. Other sources include municipal budgets, revenues from charges and fees, commercial sector funds, and funds can also be provided from donations, loans, international aid,

обезбеђивати и путем донација, кредита, средстава међународне помоћи, средстава из инструмената, програма и фондова ЕУ, УН и међународних организација. Економски инструменти који се примењују у Републици Србији су: накнаде и таксе, као и подстицајна средства и субвенције.

Публикација даје приказ економских инструмената за заштиту животне средине у Републици Србији у 2017. години на бази доступних података, што представља индиректно увид у остварење циљева и мера политике заштите животне средине који су дефинисани стратешким и планским документима, као што су: Национални програм заштите животне средине, Национална стратегија одрживог развоја и Национална стратегија за апроксимацију у области животне средине.

Такође треба напоменути да у Извештају Европске Комисије о напретку Србије за 2018 (Овај извештај обухвата период од октобра 2016. до фебруара 2018. године), наводи се, између осталог, да:

- Нови инструмент за финансирање (Зелени фонд) још увек није почео са радом. Потребно је предвидљиво финансирање на основу начела „загађивач плаћа“ како би се повећале инвестиције у овом сектору.
- Током следеће године, Србија нарочито треба да повећа административне и финансијске капацитете јачањем Агенције за заштиту животне средине, операционализацијом Зеленог фонда и обезбеђивањем одговарајућих средстава за њега.

instruments, programmes and funds from the EU, UN and other organisations. Economic instruments applied in the Republic of Serbia include charges and fees, as well as incentives and subsidies.

The publication provides an overview of economic instrument in the environmental sector in the Republic of Serbia in 2016 based on available data, thus indirectly providing a view into achieved goals and measures of environmental policy defined in strategic and planning documents, such as: National Environmental Protection Programme, National Sustainable Development Strategy, and National Environmental Approximation Strategy for Serbia.

It should also be noted that the European Commission Progress Report for the Republic of Serbia (covering the period from October 2016 to February 2018), reads, *inter alia*, the following:

- New instrument for financing (Green Fund) has not yet started to operate. Predictable financing is needed, based on the „polluter pays“ principle, so as to increase investments in this sector.
- In the course of next year, Serbia should in particular increase administrative and financial capacities by strengthening the Environmental Protection Agency, operationalising the Green Fund, and providing appropriate means for it.

Индикатори

Индикатори приказани у овој публикацији су рађени према Националној листи индикатора заштите животне средине (Правилник о Националној листи индикатора заштите животне средине "Службени гласник РС", број 37/11). Индикатори су сврстани према стандардној DPSIR шеми за извештавање (Driving-Pressure-State-Impact-Response), која се данас употребљава у земљама ЕУ како би се приказали покретачки фактори, Притисци, Стање, Утицај и Реакција - Одговори друштва на утицај привредних активности на промене у животној средини.

За израду ове публикације одабрани су индикатори на бази доступности и важности за оцену економских инструмената:

- * Издаци из буџета
- * Приходи од накнада и такси
- * Улагања привредних сектора у заштиту животне средине
- * Средства за субвенције и друге подстицајне мере
- * Међународне финансијске помоћи
- * Инвестиције и текући издаци

Сви наведени индикатори, у односу на DPSIR шему, припадају "Реакцијама", односно приказују одговор и мере државе и друштва.

Indicators

Indicators presented in this publication have been developed according to the National Environmental Indicators List (Rulebook on the National Environmental Indicators List, Official Gazette of RS, no. 37/11). The indicators are classified according to standard DPSIR reporting scheme (Driving-Pressure-State-Impact-Response), which is nowadays used in the EU countries so as to present Drivers, Pressures, State, Impact and Response – reactions of the society to environmental impacts of economic activities.

Indicators for the development of this publication were selected based on availability and importance for the assessment of economic instruments:

- * Expenditures from the budget
- * Revenues from fees and charges
- * Investments from economic sectors into environmental protection
- * Funds for subsidies and other incentives
- * International financial support
- * Investments and current costs

All the above indicators, as per DPSIR scheme, belong to „Response“, i.e. they demonstrate the response and measures of the state and society.

Издаци из буџета

Expenditures from the budget

Кључне поруке:

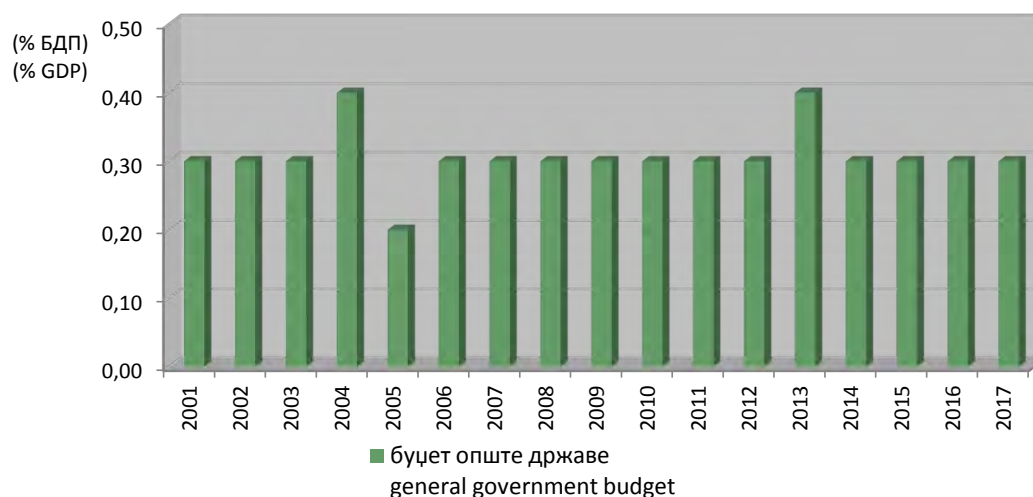
- Процењени издаци из буџета 2017. године износили су око 0,3% бруто домаћег производа (БДП).

Key recommendations:

- Estimated expenditures from the budget for 2017 amounted to approximately 0.3% of GDP.

Индикатор се односи на све издатке буџета Републике Србије који су извршени са функције „заштита животне средине“.

This indicator pertains to expenditures from the budget of the Republic of Serbia disbursed from the “environmental protection” budgetary function.

Слика 1. Издаци из буџета

Figure 1. Expenditures from the budget

На основу података Министарства финансија, према функционалној класификацији расхода на нивоу сектора државе (република, локални ниво власти и ванбуџетски фондови) у 2017. години за заштиту животне средине, према процени, издвојено је око 0,3% БДП (Слика 1).

Расходи буџета Републике Србије за заштиту животне средине у 2017. години износили су око 0,1% БДП, док су, према процени, расходи намењени заштити животне средине на локалном нивоу власти (буџет АП Војводине и буџети општина и градова) износили око 0,2% БДП.

Извор података: Министарство финансија

Based on the data of the Ministry of Finance, according to the functional classification of expenditures at the state level (republic, local and extra budgetary funds), were estimated at approximately 0.3% GDP in 2017 (Figure 1).

Environmental costs from the budget of the Republic of Serbia in 2017 amounted to 0.1% GDP, while expenditures for environmental protection at local government level (Autonomous Province of Vojvodina and towns and municipalities' budgets) were estimated to be approximately 0.2 % GDP.

Source: Ministry of Financies

Приходи од накнада и такси

Revenues from fees and charges

Кључне поруке:

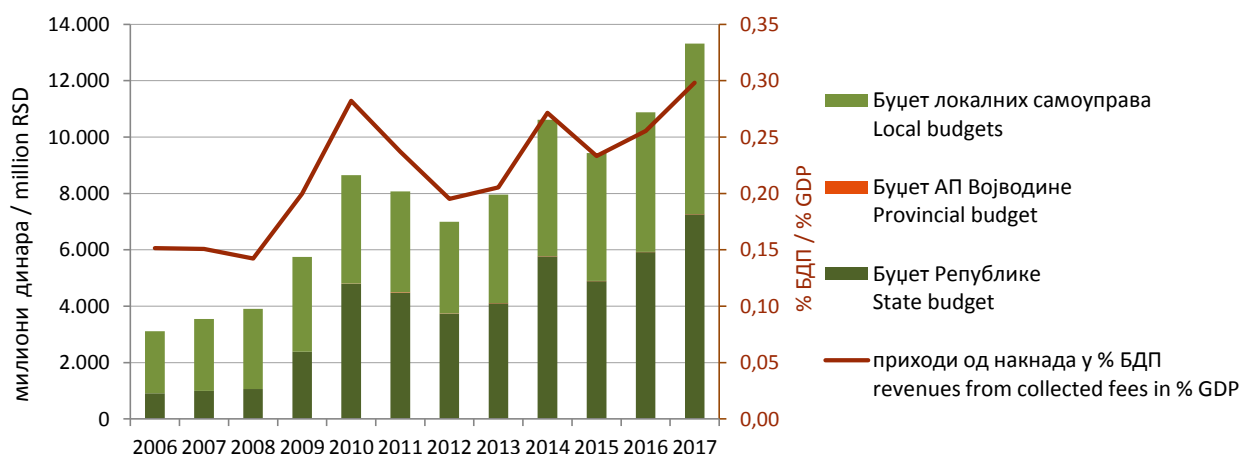
- Укупни приходи од накнада које се односе на заштиту животне средине у 2017. години износили су 13.315,54 милиона динара, што чини 0,30% БДП.

Key messages:

- Total revenues from environmental fees amounted in 2017 to RSD 13,315.54 million, or 0.30% GDP.

Накнаде су један од економских инструмената заштите животне средине, чији је циљ промовисање смањења оптерећења животне средине коришћењем принципа "загађивач плаћа" и "корисник плаћа".

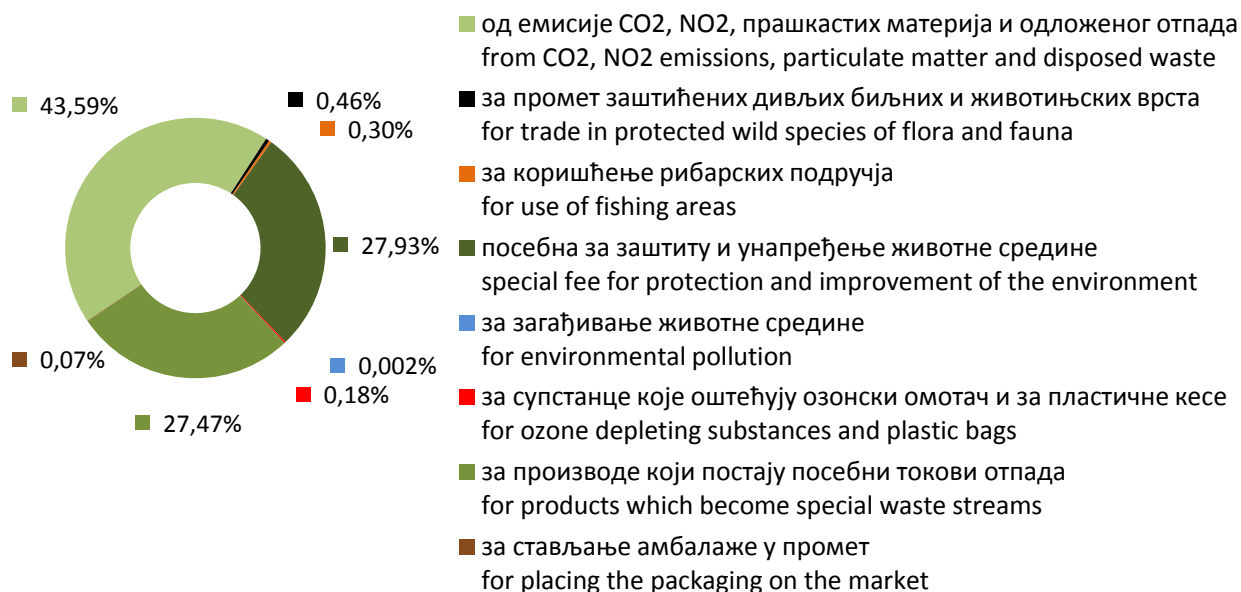
Fees are one of environmental economic instruments, aim of which is to promote reduction of environmental pressures by applying the "polluter pays" and "user pays" principles.

Слика 2. Приходи буџетских фондова за животну средину на свим нивоима, од накнада за заштиту и унапређивање животне средине
Figure 2. Revenues from budget environmental funds collected at all levels, from fees for environmental protection and improvement

У 2017. приходи од накнада (који су приход републичког буџета, буџетског фонда за заштиту животне средине Аутономне Покрајине Војводине и буџетских фондова за животну средину локалних самоуправа), износе 13.315,54 милиона динара (0,30% БДП). (Слика 2). Највећи допринос имају накнаде од емисија SO₂, NO₂, прашкастих материја и одложеног отпада (5.801,25 милиона динара), посебна накнада за заштиту и унапређивање животне средине (3.716,80 милиона динара) и накнада за производе који после употребе постају посебни токови отпада (3.656,61 милион динара) (Слика 3).

In 2017 revenues from fees (revenues of the state budget, environmental budgetary fund for environmental protection of the Autonomous Province of Vojvodina and local environmental budgetary funds) amounted to RSD 13,315.54 million (0.30% GDP) (Figure 2). The greatest shares belong to SO₂, NO₂, particulates and disposed waste (RSD 5,801.25 million), special fee for the protection and improvement of environment (RSD 3,716.8 million) and fees for products which become waste upon the use thereof (RSD 3,656.61 million) (Figure 3).

Слика 3. Структура прихода од накнада 2017. године
Figure 3. The structure of fee income in 2017

Приходи од републичког буџета износе 7.256,84 милиона динара (0,17% БДП). Ради се о накнадама за: загађивање животне средине; за супстанце које оштећују озонски омотач и за пластичне кесе; за емисије и одложени отпад (60% висине накнада), као и накнадама за производе који после употребе постају посебни токови отпада, и за амбалажни отпад (100% висине накнада).

Revenues from the state budget amounted to RSD 7,256.84 million (0.17% of GDP). These include fees for: pollution of the environment; for ozone depleting substances and plastic bags; for emissions and disposed waste (60% of the fee amount), as well as fees for products that become special waste streams after the use thereof, and for packaging waste (100% of the fee amount).

Слика 4. Приходи републичког буџета од накнада
Figure 4. Revenues of the state budgetary from collected fees

Буџетски фонд за заштиту животне средине Аутономне Покрајине Војводине прикупља накнаде за коришћење рибарског подручја (100% висине накнада), који су 11,72 милиона динара (0,0003% БДП).

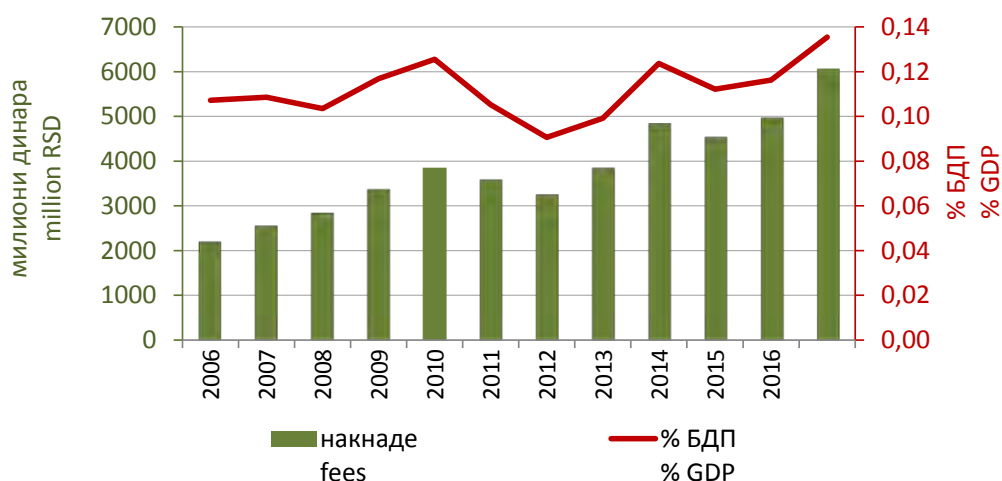
Budgetary environmental fund of the Autonomous Province of Vojvodina collects fees for using the fishing area (100% of the fee amount), which amount to RSD 11.72 million (0.0003% of GDP).

Слика 5. Приходи буџетског фонда Аутономне Покрајине Војводине од накнада
Figure 5. Revenues of the budgetary fund of the AP Vojvodina from collected fees

У буџетским фондovima за животну средину локалних самоуправа прикупљају су накнаде за: загађивање животне средине; за супстанце које оштећују озонски омотач и пластичне кесе; за емисије и одложени отпад (40% висине накнада) и накнаде за заштиту и унапређивање животне средине (100% висине накнаде), и приход је 6.046,97 милиона динара (0,14% БДП). На основу 114 Извештаја о коришћењу средстава буџетског фонда, поднетих Министарству заштите животне средине до 14.06.2018. године, утрошено је 4.346,70 милиона динара.

Local budgetary funds collect fees for: pollution of the environment; for ozone depleting substances and plastic bags; for emissions and disposed waste (40% of the amount of fees) and fees for environmental protection and improvement (100% of the fee amount), and revenue is 6,046.97 million dinars (0.14% of GDP). Based on 114 reports on the use of budget funds funds submitted to the Ministry of Environmental Protection until 14.06.2018, RSD 4,346.70 million of funds had been spent.

Слика 6. Приходи локалне самоуправе од накнада
Figure 6. Revenues of local self-government from collected fees

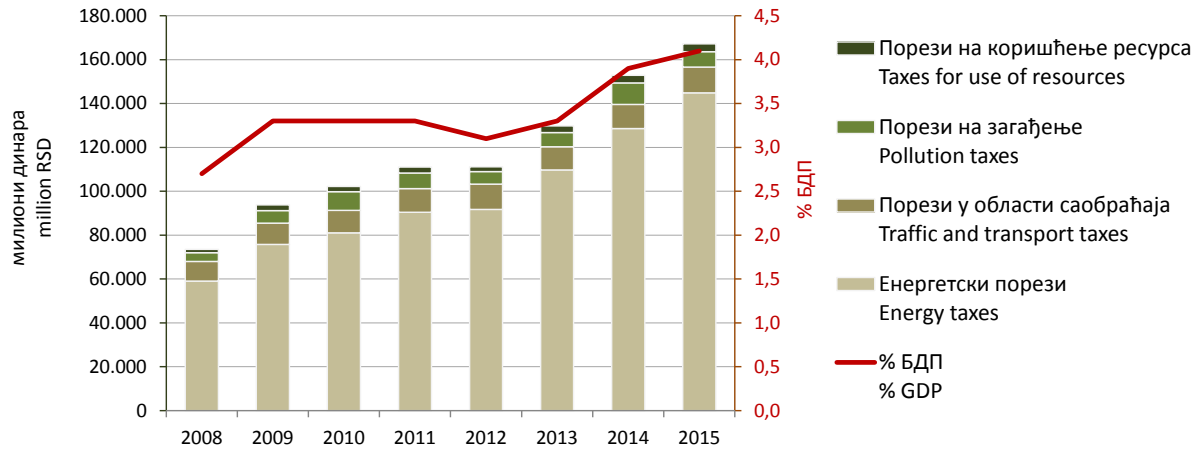
Републички завод за статистику обрачунава порезе у области животне средине, који према методологији Еуростата обухватају четири врсте пореза (Слика 7). Приходи од ових пореза су приходи државних институција

The Statistical Office of the Republic of Serbia calculates environmental taxes, which, according to the Eurostat methodology, comprise four types of taxes (Figure 7). Revenues from these taxes are income of state institutions and

и организација, на различитим нивоима власти, односно само део тих прихода је приход буџетских фондова за животну средину на свим нивоима.

organisations at different governmental levels, and only a part of these revenues makes the income of budget environment funds at all levels.

Слика 7. Приходи од пореза у области животне средине, по врстама пореза (Извор: РЗС)
Figure 7. Environmental tax revenue by tax type (Source: SORS)

Извор података: Управа за Трезор, Министарство заштите животне средине, Републички завод за статистику.
Source: Directorate for Treasury, Ministry of Environmental Protection, Statistical Office of the Republic of Serbia

Улагања привредних сектора у заштиту животне средине

Investments from economic sectors into environmental protection

Кључне поруке:

- Улагања привредних сектора 2017. године износила су 3.628,69 милиона динара, односно (0,13% БДП);
- У односу на укупна средства, највећи удео има сектор Енергетике и рударства са 89,2%.

Key messages:

- Investments from economic sectors amounted to RSD 3,628.69 million in 2017, i.e. (0.13% GDP);
- Compared to total funds, the largest share goes to Energy and Mining with 89.2%.

Индикатор приказује улагања привредних сектора у заштиту животне средине. То је један од показатеља одговора државе који указује да привредни сектори сагледавају економске користи од улагања у заштиту животне средине.

The indicator demonstrates corporate investments into the environmental protection. It is one of indicators of the state response, which points out that economic sectors observe economic benefits from investments into the environmental protection.

Слика 8. Укупна улагања привредних сектора у заштиту животне средине

Figure 8. Total investments from economic sectors into environmental protection

Према расположивим подацима, (на основу пристиглих прилога државних институција) у 2017. години, улагања привредних сектора износила су 3.628,69 милиона динара, односно 0,13% БДП, и у великом су паду у односу на 2016. годину, када су била 11.200,85 милиона динара (Слика 8). Ово значајно смањење је последица мањег улагања ЈП Електропривреда Србије, које је 2016. године износило 6.968,5 милиона

According to available data (based on the received reports from the relevant state institutions), the investments from different economic sectors amounted to RSD 3,628.69 million in 2017 (0.13% GDP), and they had recorded a considerable fall compared to 2016, when they amounted to RSD 11,200.85 million (Figure 8). This significant decrease is a consequence of lower investments from PE "Electric Power Industry of Serbia", which in

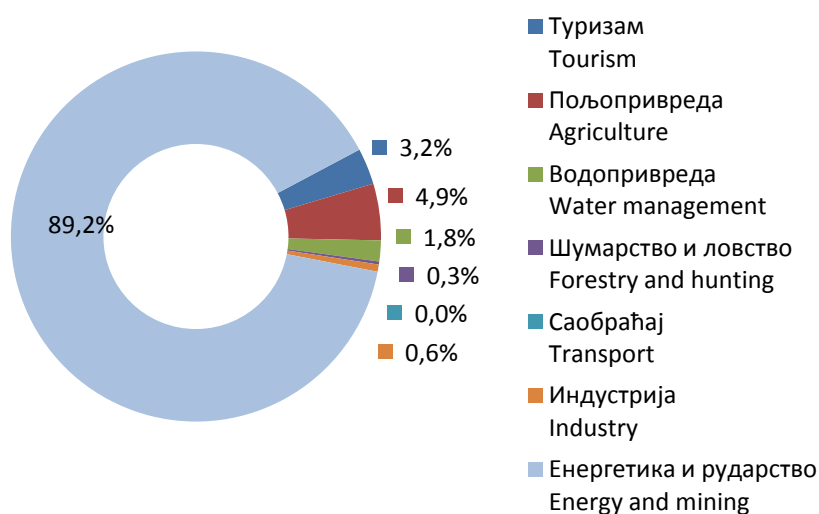

динара, а 2017. године 2.501,3 милиона динара.

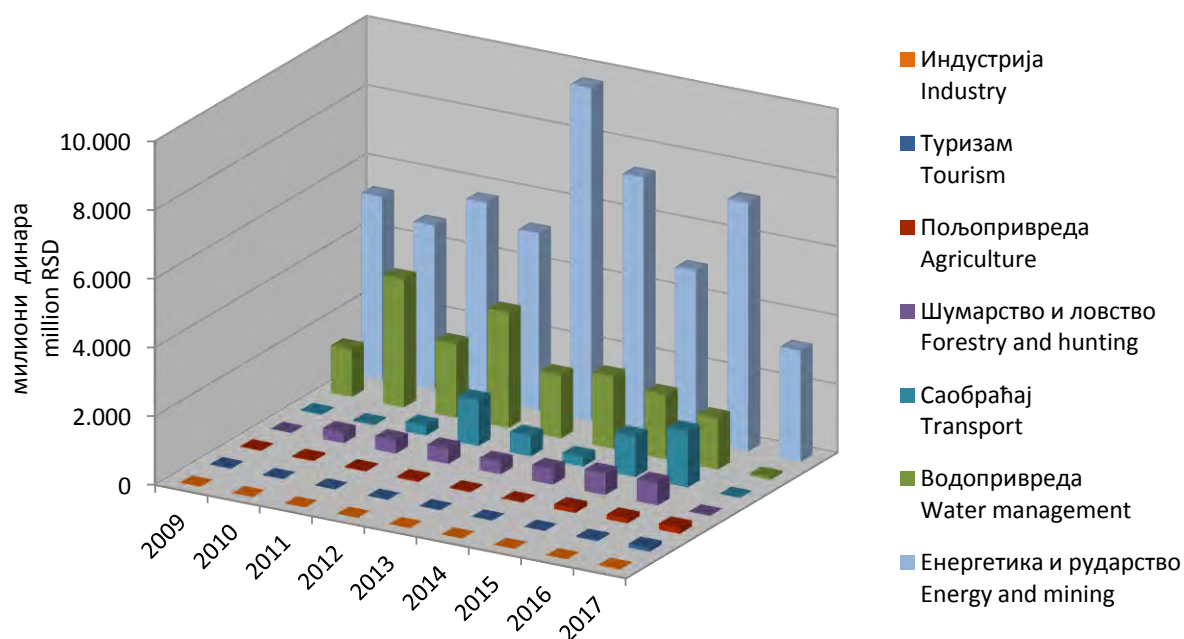
Сектор Енергетике и рударства издвојио је 3.235,67 милиона динара (89,2% укупних средстава), Пољопривреда 179,36 милиона динара и Туризам 115,00 милиона динара. Водопривреда, Индустрија, Шумарство и ловство уложили су респективно 66,36; 22,80 и 9,50 милиона динара. Сектор саобраћаја 2017. године није издвајао средства за заштиту животне средине. (Слика 9).

2016 amounted to RSD 6,968.5 million, and in 2017 RSD 2,501.3 million.

Energy and mining sector invested significant RSD 3,235.67 million (89.2% of total amount), Agriculture RSD 179.36 million and Tourism with RSD 115.00 million. Water management, Industry, Forestry and hunting invested RSD 66.36; 22.80 and 9.5 million respectively The transport sector in 2017 did not allocate funds for environmental protection. (Figure 9).

Слика 9. Структура средстава 2017. године
Figure 9. Structure of funds in 2017

Слика 10. Улагања привредних сектора у заштиту животне средине од 2009-2017. године
Figure 10. Investments from economic sectors into environmental protection in the period 2009-2017

На слици 10 су приказана улагања привредних сектора за период 2009-2017. године. Према расположивим подацима, могу се анализирати укупна улагања сектора, али не и структура извора тих средстава. Односно, нема потпуних података колико је инвестирано из буџета, или из сопствених прихода, односно из кредита и донација и друго.

Извор података: Министарство заштите животне средине; Министарство трговине, туризма и телекомуникација; Управа за шуме; Дирекција за воде; Министарство рударства и енергетике; Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре; Министарство привреде, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине Аутономне Покрајине Војводине

Figure 10 shows the investment from economic sectors for the period 2009-2017. According to available data, total investments can be analysed, but not the structure of the sources of these funds. This means that there is no complete data on how much was invested from the budget, or from own revenues, loans, donations or other sources.

Source of data: Ministry of Environmental Protection, Ministry of Trade, Tourism and Telecommunication, Forest Directorate, Water Directorate, Ministry of Mining and Energy, Ministry of Construction, Transport and Infrastructure, Ministry of Economy, Provincial Secretariat for Urban Planning and Environmental Protection of the Autonomous Province of Vojvodina.

Средства за субвенције и друге подстицајне мере

Funds for subsidies and other incentives

Кључне поруке:

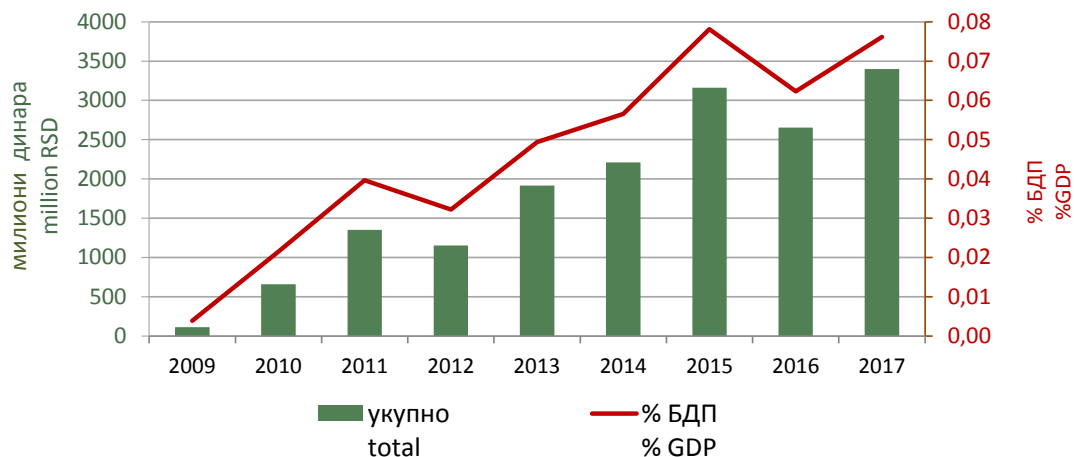
- Додељена подстицајна средства и субвенције 2017. су износила 3.400 милиона динара, односно (0,08% БДП);
- У структури ових средстава највећи удео имају субвенције за рециклажну индустрију од 77,67%.

Key messages:

- Allocated incentives and subsidies amounted to RSD 3,400 million in 2017, i.e. (0.08% GDP);
- The largest share in the structure of these funds belongs to subsidies for recycling industry in the amount of 77.67%.

Индикатор прати економске подстицаје државе у области заштите животне средине. То су економски инструменти који привредним субјектима и грађанима указују да постоје и економске користи од улагања у заштиту животне средине.

The indicator follows state incentives in the area of environmental protection. These are economic instruments which indicate to companies and citizens that environmental investments generate benefits.

Слика 11. Додељена средства

Figure 11. Allocated funds

Према расположивим подацима, (на основу пристиглих прилога релевантних државних институција) у 2017. години, подстицајних средстава, субвенција и дотација за заштиту животне средине додељено је укупно 3.400,01 милион динара, што износи 0,08% БДП, што је пораст у односу на 2.654,99 милиона динара у 2016. години (Слика 11).

According to available data (based on the received reports from the relevant state institutions) for 2017, allocated incentives, subsidies and donations for environmental protection amounted to a total of RSD 3,400.01 million, which equals to 0.08 % of GDP, and is slightly higher compared to 2016, when it amounted to RSD 2,654.99 million (Figure 11).

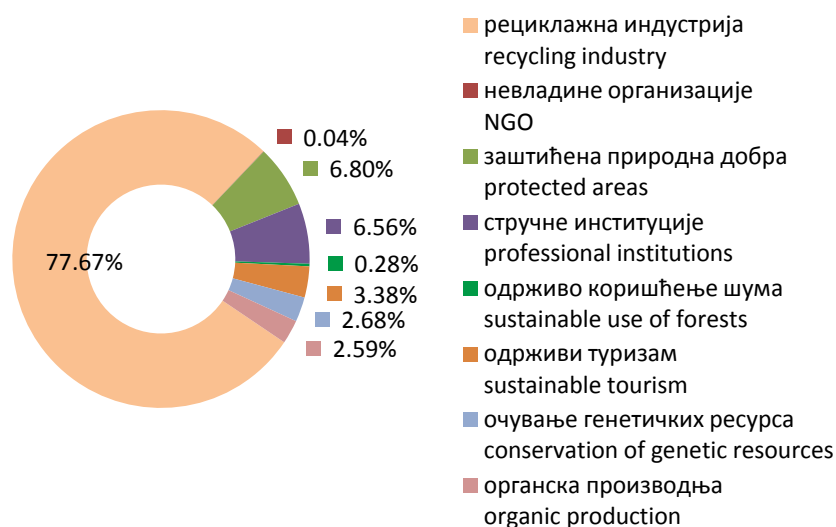
Највећа подстицајна средства доделило је Министарство заштите животне средине рециклажној индустрији у износу од 2.640,74 милиона динара, програмима управљања заштићеним природним добрима од

The Ministry of Environmental Protection has allocated subsidies to the recycling industry in the amount of RSD 2,640.74 million, to programmes for the protection of nature sites of national interest RSD 231.06 million, as well

националног интереса (231,06 милиона динара) као и подршку раду Заводу за заштиту природе Србије и Агенцији за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност (222,96 милиона динара). Министарство трговине, туризма и телекомуникација је субвенционисало одрживи туризам са 115,0 милиона динара, а Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде је доделило подстицаје за очување генетичких ресурса (91,28 милиона динара), за органску производњу (88,08 милиона динара), а Управа за шуме и Буџетски фонд за шуме за одрживо коришћење шума 9,50 милиона динара. Секретаријат за заштиту животне средине Аутономне Покрајине Војводине је доделио дотације невладиним организацијама за управљање и промоцију заштите животне средине у износу од 1,38 милиона динара (Слика 12).

as support to work of the Institute for Nature Conservation and Agency for the Protection against Ionising Radiation and Nuclear Safety (RSD 222.96 million). The Ministry of Trade, Tourism and Telecommunications subsidised sustainable tourism with RSD 115.0 million, and the Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management allocated incentives for conservation of genetic resources (RSD 91.28 million), for organic production (RSD 88.08 million), and Directorate for Forests and Budgetary Fund for Forests RSD 9.50 million for sustainable use of forests. The Secretariat for Environmental Protection of Vojvodina allocated subsidies to non-governmental organisations for the management and promotion of environmental protection in the amount of RSD 1.38 million (Figure 12).

Слика 12. Структура средстава 2017. године
 Figure 12. Funds structure in 2017

Извор података: Министарство заштите животне средине; Министарство трговине, туризма и телекомуникација; Управа за шуме; Дирекција за воде; Министарство рударства и енергетике; Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре; Министарство привреде, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине Аутономне Покрајине Војводине

Source: Ministry of Environmental Protection, Ministry of Trade, Tourism and Telecommunication, Forest Directorate, Water Directorate, Ministry of Mining and Energy, Ministry of Construction, Transport and Infrastructure, Ministry of Economy, Provincial Secretariat for Urban Planning, Construction and Environmental Protection of the Autonomous Province of Vojvodina.

Међународне финансијске помоћи

International financial support

Кључне поруке:

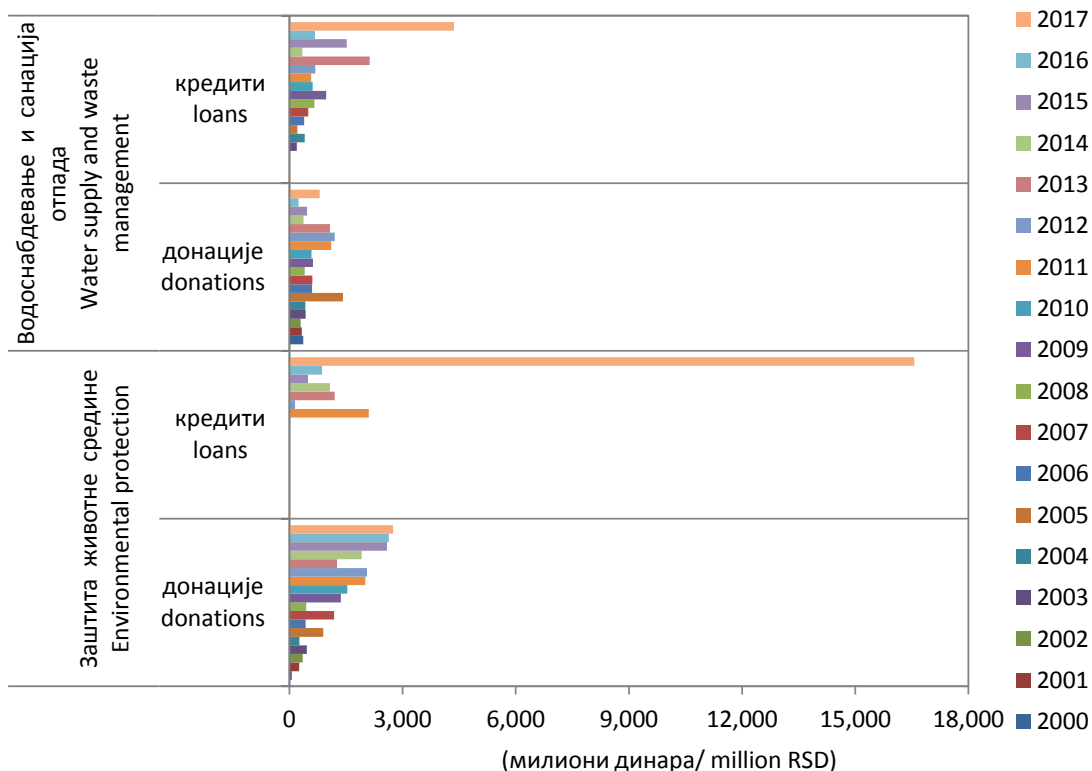
- Донације за секторе "Заштита животне средине" и "Водоснабдевање и санација отпада" су за 2017. годину процењене на 3.552 милиона динара (0,08% БДП), а кредити су процењени на 20.921 милион динара (0,47% БДП);
- Највећи донатори су Немачка са 1.753 милиона динара и Европска унија са 1.451 милион динара.

Key messages:

- Donations for "Environmental protection" and "Water supply and waste management" were estimated in 2017 to RSD 3,552 million (0.08% GDP), and loans were estimated at RSD 20,921 million (0.47% GDP);
- The greatest donors are Germany with RSD 1,753 million, and European Union with RSD 1,451 million.

Индикатор приказује међународне финансијске помоћи - донације и кредите секторе „Заштита животне средине“ и „Водоснабдевање и санација отпада“.

The indicator shows international financial support – donations and loans for sectors of “Environmental protection”, “Water supply and waste management”.

Слика 13. Међународне финансијске помоћи (донације и кредити) за секторе "Заштита животне средине" и "Водоснабдевање и санација отпада"

Figure 13. International financial support (donations and loans) for sectors of "Environmental protection", and "Water supply and waste management"

Према проценама ИСДАКОН базе података Министарства финансија, процењене вредности укупне међународне финансијске

According to the ISDAKON database of the Ministry of Finance, the estimated value of total international financial support to for the

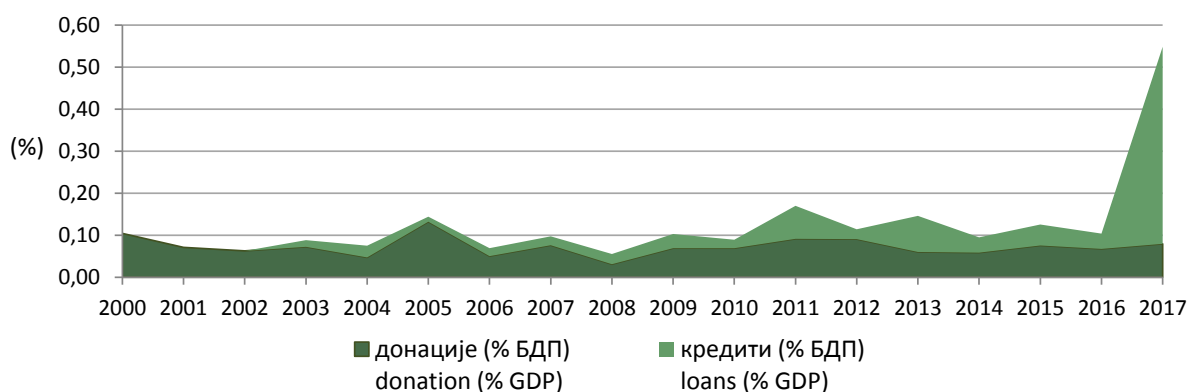

помоћи за секторе "Заштита животне средине" и "Водоснабдевање и санацију отпада", у 2017. години износе 24.473 милиона динара. Од тога су за "Заштиту животне средине" донације 2.748,95 милиона динара, а кредити 16.561,58 милиона динара. За "Водоснабдевања и санацију отпада" донације износе 802,85 милиона динара, а кредити 4.359,63 милиона динара (Слика 13).

Изражено кроз бруто домаћи производ, вредност укупне међународне финансијске помоћи је 0,55% БДП, а само донације износе 0,08% БДП (Слика 14). У односу на укупне међународне финансијске помоћи Републици Србији, укупна финансијска помоћ за ове секторе у 2017. години износи 7,81% (Слика 15).

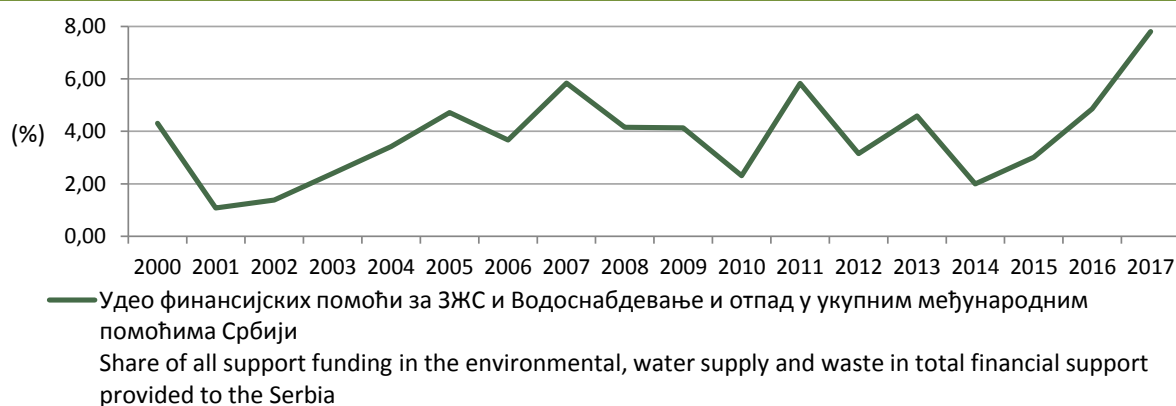
sectors of "Environmental protection", "Water supply and waste management" in 2017 amounted to RSD 24,473 million. Out of this amount, RSD 2,748.95 million was allocated to the "Environmental protection", while loans amounted to RSD 16,561.58 million. For the "Water supply and waste management" donations amounted to RSD 802.85 million, while loans reached RSD 4,359.63 million (Figure 13).

Expressed through gross domestic product, the value of total international financial support was 0.55% GDP, with donations amounting to 0.08% GDP (Figure 14). Compared to total international financial support to the Republic of Serbia, these funds in 2017 amounted to 7.81% (Figure 15).

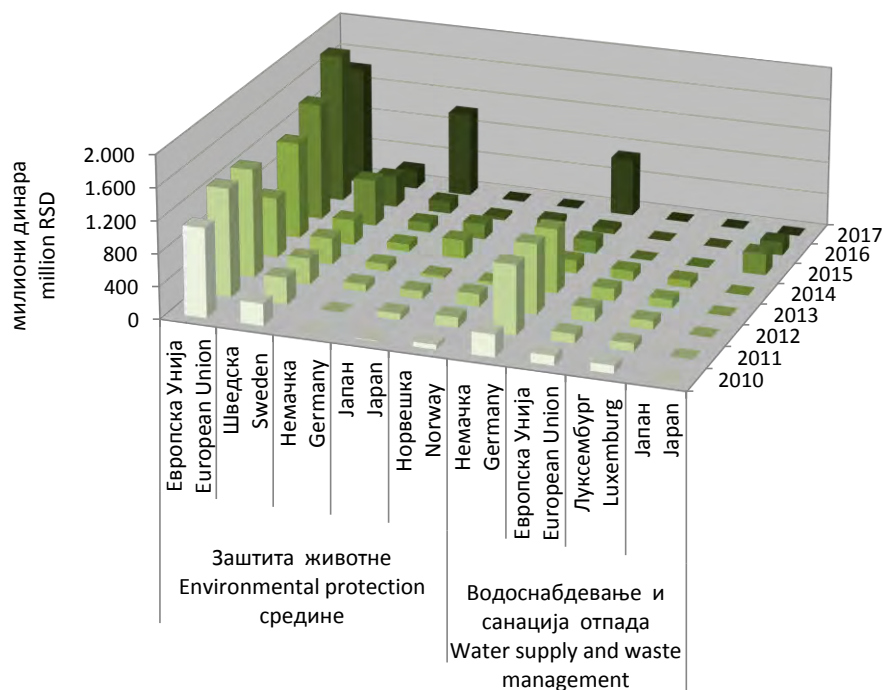
Слика 14. Међународне финансијске помоћи за "Заштиту животне средине" и "Водоснабдевање и санација отпада", изражено у % БДП

Figure 14. International financial support to "Environmental protection", and "Water supply and waste management" expressed in % GDP

Слика 15. Међународне финансијске помоћи за Заштиту животне средине и Водоснабдевање и санацију отпада, у односу на укупне финансијске помоћи Србији (у%)

Figure 15. International Financial Assistance for Environmental Protection and Water Supply and Waste Recovery, compared to total financial assistance to the Serbia, expressed in%

Слика 16. Највећи донатори за Заштиту животне средине и Водоснабдевање и санацију отпада

Figure 16. Biggest international donors to Environmental protection and Water supply and waste management

У 2017. години највећи донатори за сектор Заштита животне средине су Европска унија са донацијама од 1.451,26 милиона динара и Савезна Република Немачка са 1.040,95 милиона динара, а за сектор Водоснабдевање и санација отпада је Савезна Република Немачка са 711,62 милиона динара (Слика 16).

Извор података: Министарство финансија и ИСДАКОН база података

In 2017, the largest donors for sector of Environmental protection were the European Union, with donations of RSD 1,451.26 million, and the Federal Republic of Germany RSD 1,040.95 million, while for Water supply and waste management, the Federal Republic of Germany with RSD 711.62 million (Figure 16).

Source: Ministry of Finance and ISDAKON database

Инвестиције и текући издаци

Investments and current expenditures

Кључне поруке:

- Укупни износ средстава за инвестиције и текуће издатке у 2016. износио је 35.349,40 милиона динара, односно 0,83% БДП;
- Највише је инвестирано у заштиту ваздуха (5.337,08 милиона динара), управљање отпадом (3.867,68 милиона динара), а највећи текући издаци су били за управљање отпадом (15.52,72 милиона динара) и управљање отпадним водама (2.975,10 милиона динара).

Key messages:

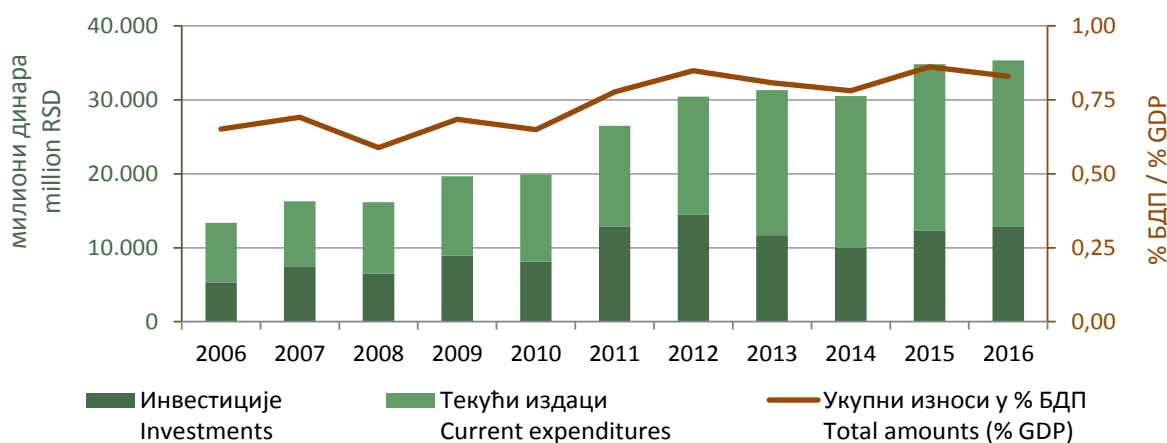
- Total amount of investment funds and current expenditures in 2016 amounted to RSD 35,349.40 million, or 0.83% GDP;
- The greatest investments went to air protection (RSD 5,337.08 million), waste management (RSD 3,867.68 million), and highest current expenditures were for waste management (RSD 15,52.72 million) and waste water management (RSD 2,975.10 million).

Инвестиције за заштиту животне средине обухватају улагања која се односе на активности заштите животне средине (методе, технологије, процесе, опрему и њихове делове и сл.), у циљу сакупљања, третмана, праћења и контроле, смањења, спречавања или уклањања загађења или било које друге деградације животне средине која произилази из пословања.

Текући издаци за заштиту животне средине обухватају трошкове радне снаге, издатке за рад, одржавање опреме и плаћања трећим лицима за услуге за заштиту животне средине, у циљу спречавања, смањења, третмана или уклањања загађења или било које друге деградације животне средине која произилази из активности пословања.

Investments into environmental protection include investments in environmental protection activities (methods, technologies, processes, equipment and parts thereof, etc.), aimed at collecting, treating, monitoring and controlling, reducing, preventing or removing pollution or any other environmental degradation resulting from business activities.

Current expenditures for environmental protection include labour expenditures, expenditures for operation and maintenance of environmental protection equipment and payments to third parties for environmental services aimed at preventing, reducing, treating or removing pollution or any other environmental degradation resulting from business activities.

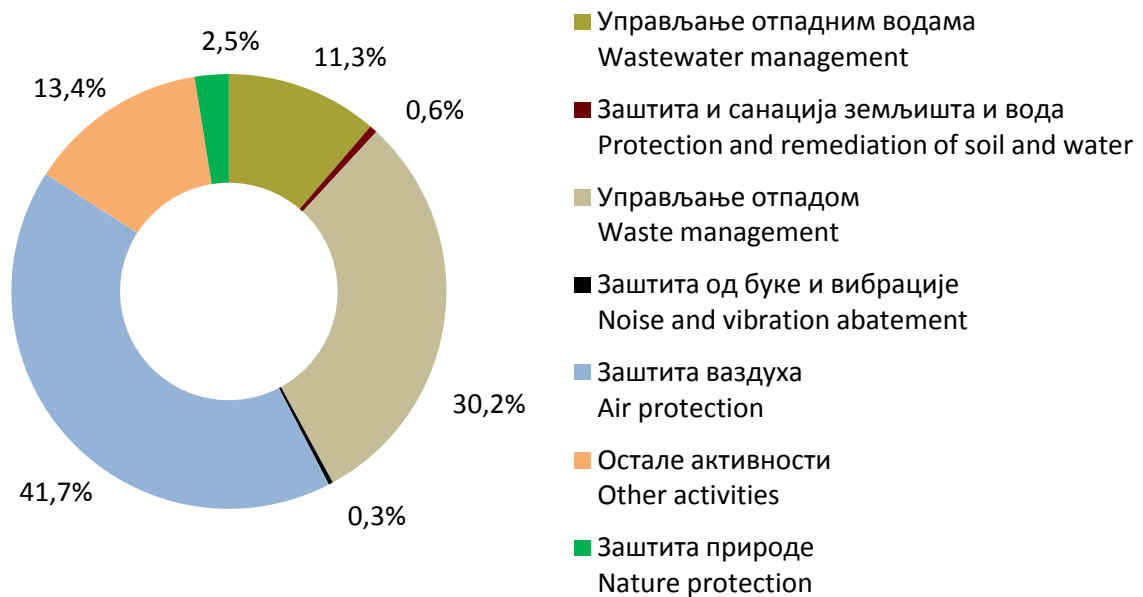

Слика 17. Инвестиције и текући издаци (2006-2016. године)
Figure 17. Investments and current expenditures (2006-2016)

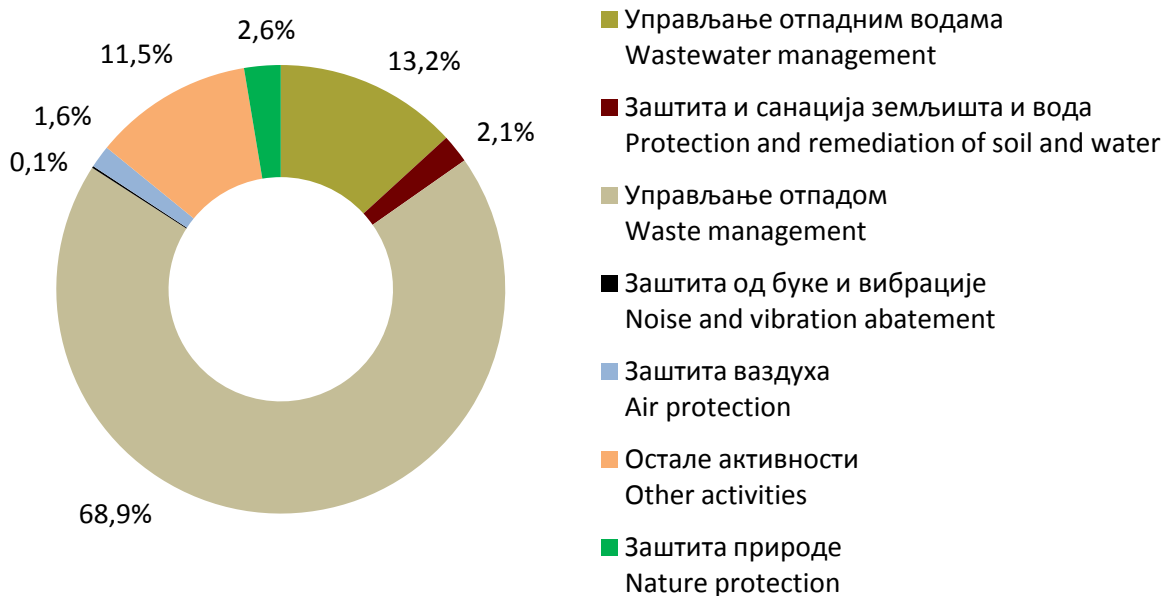

Укупни износ средстава за инвестиције и текуће издатке у 2016. години износио је 35.349,40 милиона динара. Од тога, инвестиције су износиле 12.805,03 милиона динара (0,30% БДП), а текући издаци 22.544,37 милиона динара (0,53% БДП) (Слика 17). Инвестиције и текући издаци су номинално повећани у односу на 2015. годину када су ова средства износила 34.825,99 милиона динара.

Total amounts of investments and current expenditures in 2016 amounted to RSD 35,349.40 million. Out of this, investments amounted to RSD 12,805.03 million (0.30% GDP), and current expenditures to RSD 22,544.37 million (0.53% GDP) (Figure 17). Investments and current expenditures had increased compared to 2015, when these funds amounted to RSD 34,825.99 million.

Слика 18. Структура инвестиција 2016. године
Figure 18. Structure of investments in 2016

Слика 19. Структура текућих издатака 2016. године
Figure 19. Structure of current expenditures in 2016

Током 2016. године највише је инвестирано у заштиту ваздуха (5.337,08 милиона динара), управљање отпадом (3.867,68 милиона динара). Највећи текући издаци су били за управљање отпадом (15.52,72 милиона динара) и управљање отпадним водама (2.975,10 милиона динара), што је приказано на сликама 18 и 19.

Према подацима Републичког завода за статистику, могу се анализирати укупне инвестиције и текући издаци, али не и структура извора тих средстава. Односно, нема података колико је инвестирано из буџета, или из сопствених прихода, односно из кредита и донација и друго.

Извор података: Републички завод за статистику

During 2016, the majority of investments went to air protection (RSD 5,337.08 million), waste management (RSD 3,867.68 million). Current expenditures were the highest for waste management (RSD 15,52.72 million) and waste water management (RSD 2,975.10 million), as presented in Figures 18 and 19.

According to the Statistical Office of the Republic of Serbia, investments and current expenditures for environmental protection can only be analysed in total, but the structure of funds sources cannot, as there is no data on how much was invested from the budget, or from own revenues, from loans and donations, and other sources.

Source: Statistical Office of the Republic of Serbia

Закључак

Извештај о економским инструментима заштите животне средине садржи релевантне податке и информације, који су утемељени на званичним подацима државних институција. На тај начин Извештај постаје важан алат за доносиоце одлука који учествују у планирању и доношењу стратешких докумената заштите животне средине. Очекивани ефекти донетих мера приказаће се у наредним извештајима.

Најважније карактеристике 2017. године су:

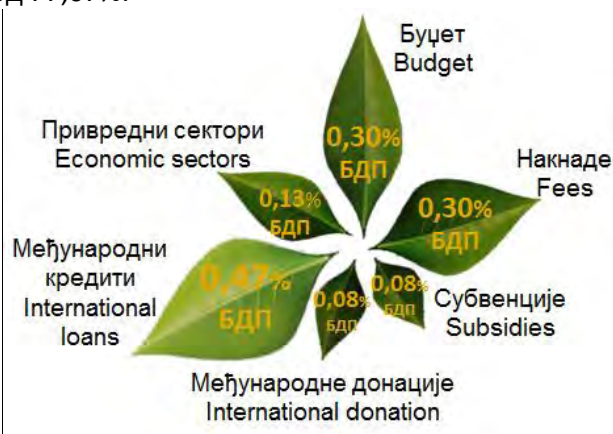
- Издаци из буџета износе 0,3% БДП;
- Приходи од накнада су 13.315,54 милиона динара (0,30% БДП); Највећи удео од 43,6% имају накнаде од емисија SO₂, NO₂, прашкастих материја и одложеног отпада (5.801,25 милиона динара),
- Улагања привредних сектора, на основу расположивих података, су 3.628,69 милиона динара (0,13% БДП). Највећи удео имају Енергетика и рударство са 89,2%;
- Донације за "Заштиту животне средине" и "Водоснабдевање и санацију отпада" су 3.552 милиона динара (0,08% БДП), а кредити 20.921 милион динара (0,47% БДП). Највећи донатори су Немачка са 1.753 милиона динара и Европска унија са 1.451 милион динара;
- Додељене субвенције и подстицајна средства на основу расположивих података, су износила 3.400 милиона динара (0,08% БДП), а највећи удео имају субвенције за рециклажну индустрију од 77,67%.

Conclusion

The report on environmental economic instruments contains relevant data and information, based on official data received from state institutions. In this way, the report becomes an important tool for decision-makers who participate in the planning and adoption of environmental strategic documents. The expected effects of the adopted measures will be monitored in the next reports.

The most important features of 2017 are:

- Budget expenditures amount to 0.3% of GDP;
- Revenues from fees amount to RSD 13,315.54 million (0.30% of GDP); The largest share of 43.6% belongs to fees for emissions of SO₂, NO₂, particulates and disposed waste (RSD 5,801.25 million),
- Investments from economic sectors, based on the available data, amount to RSD 3,628.69 million (0.13% of GDP). The largest share of the Energy and Mining amounts to 89.2%;
- Donations to "Environmental protection" and "Water supply and waste management" were RSD 3,552 million (0.08% of GDP), and loans RSD 20,921 million (0.47% of GDP). The largest donors are Germany with RSD 1,753 million, and the European Union (RSD 1,451 million);
- Grants and subsidies, based on the available data, amounted to RSD 3,400 million (0.08% of GDP), and the largest share belongs to subsidies for the recycling industry of 77.67%.

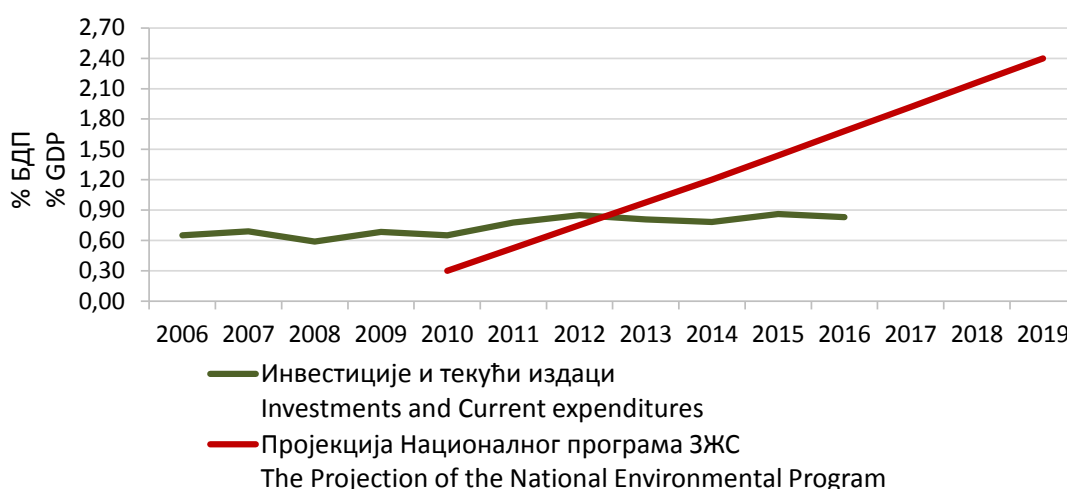
Слика 20. Економски инструменти у Републици Србији 2017. (у% БДП)

Figure 20. Economic instruments in the Republic of Serbia in 2017 (in % GDP)

Према Националном програму заштите животне средине, уз пројектовани привредни раст од 5% годишње, улагање у заштиту животне средине треба да достигне 2,4% БДП у 2019. години. Међутим, на основу података Републичког завода за статистику, укупни износ средстава за инвестиције и текуће издатке у 2016. години износио је 35.349,40 милиона динара, односно 0,83% БДП, али без података колико је инвестирано из буџета, из сопствених прихода, односно из кредита и донација и друго.

According to the National Environmental Programme, with estimated economic growth of 5% per year, investment in environmental protection should reach 2.4% of GDP in 2019. However, based on the data of the Statistical Office of the Republic of Serbia, total amount of funds for investments and current expenditures in 2016 amounted to RSD 35,349.40 million, or 0.83% of GDP, but without data on how much was invested from the budget, or from own revenues, from loans and donations, and other sources.

Слика 21. Пројекције улагања у заштиту животне средине према Националном програму заштите животне средине и Укупна средства инвестиција и текућих издатака за заштиту животне средине
Figure 21. Estimated of investments into environmental protection according to the National Environmental Programme and Total investment funds and current costs for environmental protection

Агенција ће у оквиру својих законских надлежности бити и даље отворена за сваку сарадњу, а нарочито имајући у виду да Републику Србију у процесу прикључивања ЕУ очекују сложене активности које намећу снажан тимски рад.

Within its legal competences, the Agency will continue to be open to any cooperation in this area, especially since the Republic of Serbia in the process of joining the EU will have to implement complex activities that require strong teamwork.

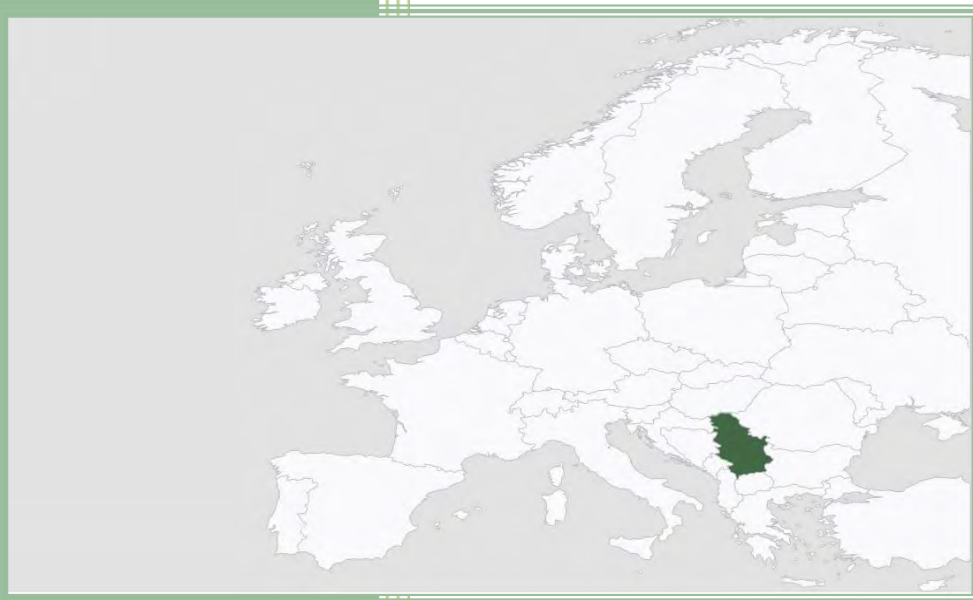
Захваљујемо се свим институцијама, као и појединцима који су дали свој допринос у производњи, прикупљању, као и обради релевантних информација неопходних за израду овог Извештаја.

We would like to thank all institutions, as well as individuals, who have made their contribution in the production, collection and processing of relevant information needed for drafting of this Report.

Republic of Serbia
Ministry of Environmental Protection
ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

Република Србија
Министарство заштите животне средине
АГЕНЦИЈА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

ction

Agency for Environmental Protection

27a Ruze Jovanovica
11160 Belgrade

Phone: (+381) (0)11 6356770
Fax: (+381) (0)11 2861-065

E-mail: office@sepa.gov.rs
Web: www.sepa.gov.rs

Агенција за заштиту животне средине

Руџе Јовановића 27а
11160 Београд

Тел: (+381) (0)11 6356770
Факс: (+381) (0)11 2861-065

E-mail: office@sepa.gov.rs
Web: www.sepa.gov.rs